

Studieplan

MARIA ELISABETH HESSELBLAD – ETT HELGON FRÅN SVERIGE

Innehåll

Inledning	3
Maria Elisabeth Hesselblad – ett helgon från Sverige	3
Samverkan mellan Stockholms katolska stift och Bilda	4
Studietillfälle 1 • sid 7–16	8
Studietillfälle 2 • sid 17–26	10
Studietillfälle 3 • sid 27–49	11
Studietillfälle 4 • sid 51–78	13
Studietillfälle 5 • sid. 79–114	15
Studietillfälle 6 • sid 115–151	17
Studietillfälle 7 • sid 152–175	19

© Studieförbundet Bilda 2016

Studiehandledningen är producerad och tryckt av Studieförbundet Bilda.

Rapportera in era studiecirklar till Bilda, det är förutsättningen för att vi fortsatt-
ningsvis skall kunna producera och trycka material.

TEXTREDIGERING: Antonius Almaleh

GRAFISK FORM: Boel Algulin

TRYCK: TMG Tabergs AB, Växjö, 2016

INLEDNING

Maria Elisabeth Hesselblad – ett helgon från Sverige

Har du någon gång frågat någon om vägen? Kanske du då mött vänlighet, hjälpsamhet och fått ledning att hitta rätt.

Det berättas om ett helgon, Jean-Marie Vianney, att han i början på 1800-talet, långt före GPS och internet hade uppfunnits, var på väg till byn Ars i Frankrike där han blivit utsedd att tjänstgöra som präst. Han frågar en pojke han möter efter vägen och lär ha sagt: ”Om du visar mig vägen till Ars ska jag visa dig vägen till himlen!” Pojken visar Jean-Marie Vianney vägen till Ars och blir senare en flitig kyrkobesökare som lyssnar till hans predikningar.

Pojken som visade vägen visade samtidigt genom sitt handlande på ett fint exempel.

På vår livsväg möter vi många goda exempel i form av människor som ställer sina förmågor och kunskaper till förfogande.

Var och en av oss har mött goda exempel hos andra. Det handlar om personliga erfarenheter i särskilda situationer, exempelvis när det handlar om vägval.

Helgon framställer exempel på mänsklig godhet som går utöver det individuella. I helgonens liv kan vi finna enskilda personliga handlingar och val som kan betraktas som kollektiva, gemensamma, påminnelser om att vi människor kan välja rätt väg och göra det goda.

Den 5 juni 2016 helgonförklarade påven Franciskus i Rom Maria Elisabeth Hesselblad, den första svenska som fick den upphöjelsen sedan den heliga Birgitta helgonförklarades 1391. I hennes livshistoria kan vi finna många vägval och goda exempel som kan vara inspirerande.

Genom att betrakta den heliga Maria Elisabeths liv kan vi finna flera beröringspunkter som kan ge ny aktualitet till företeelser vi möter i vår tid.

Genom att mötas i grupp, i en studiecirkel, kan vi studera och samtala om den heliga Maria Elisabeth Hesselblad. Vi kan få utrymme att reflektera över frågeställningar och vägval i vår tid.

Maria Elisabeth Hesselblad föddes i ett Sverige som både är likt och olik vår tids land. Genom att jämföra då och nu kan vi bli mer medvetna om vår tids förhållanden. Områden som exempelvis kan samtalas kring är emigration och immigration, kulturmöten och globalisering. Maria Elisabeth Hesselblad visar på utmaningar och svårigheter, möjligheter och anpassningar som en emigrant/immigrant kan ställas inför.

Som studiematerial används boken *Maria Elisabeth Hesselblad – ett helgon från Sverige* (Björn Göransson, förlag: Catholica).

Materialet är uppdelat i sju avsnitt som huvudsakligen följer kapitel i boken.

Det är en fördel om varje deltagare i studiecirkeln läser i förväg det avsnitt i boken som det samtalas om vid studietillfället.

Det är möjligt att sätta samman flera studieavsnitt till ett och även att dela upp ett studieavsnitt på två eller flera tillfällen.

Till varje avsnitt finns sju samtals/diskussionsfrågor. Det är fritt fram att lägga till samtals/diskussionsämnen och även att hoppa över frågor som upplevs mindre aktuella.

Samverkan mellan Stockholms katolska stift och Bilda

Kyrklig verksamhet bygger på ideellt arbete. Själva identiteten och essensen i den arbetsinsats som bär kyrkans och församlingarnas verksamhet, är det ideella engagemanget. Detta har olika skäl. Först och främst av det skäl aposteln Jakob beskriver i sitt brev: vår tro, vårt hopp och vår kärlek måste gestaltas i konkret handling. Men också för att kyrkan, församlingen, är *Guds folk på väg*. Det betyder att hela Guds folk bär och är verksamheten. Det enskilda engagemanget är ett engagemang för Kristus och vittnar om att församlingen lever. Kristen verksamhet kan med andra ord aldrig realiseras endast av anställda medarbetare. Den måste alltid vila på frivilligt arbete.

Till dig som leder en Bildacirkel

Studieförbundet Bilda vill ge dig som ledare det stöd du behöver i din roll. Det här häftet, utformat som en studiehandledning, är ett exempel på det. Bilda ordnar också ledarutbildningar på olika nivåer och med olika inriktning. Kontakta gärna din närmaste Bildakonsulent om du har frågor och vill ha mer information. Genom Bildakonsulenterna får du också anmälningsblanketter för studiecirkeln. Du hittar konsulenterna på www.bilda.nu.

Genom att rapportera din studiecirkel till Bilda får du det stöd du behöver, samtidigt som våra gemensamma resurser för bildningsarbetet växer.

För att räknas som studiecirkel ska en grupp på minst tre personer mötas minst 9 x 45 minuter (45 minuter = en studietimme) fördelat på minst tre träffar.

Praktiskt

Du som leder studiecirkeln behöver inte vara expert på ämnet. I studiecirkeln lär vi av varandra. Du deltar själv i samtal och övningar på samma villkor som de andra. Ditt ansvar som cirkelledare är att vara huvudansvarig för cirkelns rammar och att se till att ni håller tider och övriga överenskommelser. Du har också en viktig roll i att leda samtalet på ett sätt så att alla vill och kan vara delaktiga.

En god hjälp i det har du, om ni tillsammans kommer överens om ”spelregler” i gruppen. Nedan finns ett förslag på sådana regler. Du kan också använda dig av olika samtalsmetoder. En sådan är *rundan*. Som du kommer att se används den flitigt i den här studiehandledningen. Rundan är till stort stöd i samtal om svåra och existentiella frågor. Samtal om möten med människor i nöd och social utsatthet kan lätt beröra oss på ett djupare personligt plan och väcka såväl minnen som emotioner till liv. Ramar och regler för samtalet blir därför särskilt viktiga i denna studiecirkel.

I en runda går ordet till alla deltagare i tur och ordning. Alla får tala utan att bli ifrågasatta eller kommenterade. Det kan vara bra att skicka något föremål (en rund sten, en penna, ett ljus eller något

annat) som visar vem som för tillfället har ordet, det bromsar också upp och ger rundan ett större lugn. Vet man inte direkt vad man ska säga, kan man sitta en stund med föremålet i handen och fundera. Men det går naturligtvis alltid bra att ”passa” och skicka vidare utan att ha sagt något.

I det här häftet föreslås alltid en runda i början och slutet av varje samling. På det sättet kommer alla in direkt i samtalet och alla får också möjlighet att säga något för att samla ihop vad som sagts och de tankar och känslor som det har väckt.

Rundan går också att använda efter behov under samtalen kring de frågor som föreslagits eller som dyker upp. Du kan även föreslå rundan som en inledning på ett fritt samtal; om en diskussion blir väldigt hetsig; om det bara är några få som pratar eller om du upplever att det finns tankar och funderingar som inte kommer fram.

Om det är så att samtalet av någon anledning inte fungerar, så kan det vara bra att lyfta upp detta i gruppen, alltså att samtala om samtalet. Du kan föreslå att ni går en runda på temat: *Vad var det som hände?* Eller: *Varför pratar vi förbi varandra?* Det kan lösa många knutar.

En viktig uppgift för dig som cirkelledare är att se till att alla får talutrymme, så att inte en eller ett par stycken i gruppen tar upp all tid och inte släpper in andra i samtalet. Det kan vara bra att inledningsvis komma överens om att du som cirkelledare kan gå in och bryta, om någon talar så mycket att andra inte kommer till tals. Ett annat alternativ är att ni i gruppen kommer överens om, att var och en ges ett visst talutrymme om till exempel några minuter på en runda. Fundera tillsammans med gruppen på hur ni vill hantera detta.

Ett tips är att reflektera över skillnaden mellan att fråga efter deltagarnas *tankar* och efter deras *känslor*. I vissa fall får du ett förnuftigt färdigt svar när du frågar efter tankarna och ett mer personligt erfarenhetspräglat svar när du frågar efter känslorna.

Maria Elisabeth Hesselblad – ett helgon från Sverige innehåller ett rikt material. Vi har delat upp cirkeln på sju träffar. Men inget hindrar att gruppen träffas fler eller färre gånger och delar upp

materialet efter eget gottfinnande. Materialet i detta häfte är endast tänkt som utgångspunkter för samtal.

Som ledare måste du vara lyhörd för vad gruppen tycker är viktigt och vill samtala om. Det är inget misslyckande, om ni inte hinner gå igenom allt material, tvärtom. Låt gruppens frågor styra upplägget. Det är dock viktigt att komma överens om, hur ni vill arbeta tillsammans och att under din ledning anpassa materialet till vad ni kommer överens om.

Som ledare är det naturligtvis bra, om du läst igenom studiehandledningen i dess helhet före första träffen, så att du har en överblick av hur upplägget ser ut. Gör gärna egna noteringar i materialet under genomläsningen.

Förslag på spelregler

- Det vi delar med varandra i den här gruppen stannar här.
- Alla har rätt att säga vad han/hon tycker, utan att bli ifrågasatt som person.
- Allas erfarenheter och åsikter är lika viktiga.
- Vi är här för att lyssna och lära av varandra inte för att bli överens.
- Alla har rätt att säga sådant som inte är färdigtänkt och att ändra sig.
- Var och en har rätt att dela med sig av så mycket eller så lite som han/hon anser lämpligt. Och vi hjälper varandra att respektera varandras gränser.

Alla deltagare ska ha ett eget exemplar av studiehandledningen. Denna kan laddas ned från eller beställas från www.bilda.nu

Antonius Almaleh, Studieförbundet Bilda, september 2016

Studietillfälle 1 • sid 7–16

Tänk på

Början är alltid viktig för fortsättningen. Kan ni skapa ett bra samtalsklimat redan första gången är mycket vunnet. Ta därför gott om tid på er för att lära känna varandra, komma överens om upplägg och samtalsregler och för att få en uppfattning om vad det är ni ska göra tillsammans.

Inledning

Hälsa välkommen.

Gå en presentationsrunda, där var och en av deltagarna får säga sitt namn och berätta något om varför de vill delta i cirkeln och om förväntningar och/eller farhågor de kommer med.

Det kan vara en bra idé att skriva upp dessa förväntningar och farhågor, så att ni kan återkomma till dem för att stämma av under cirkelns gång.

Gå igenom ramar och förutsättningar för studiecirkeln. Föreslå spelregler och lämna öppet för synpunkter och kommentarer.

Runda

Var och en ges tillfälle att med ett par ord säga vad han eller hon känner inför att börja cirkeln och varför man deltar i denna.

Kapitel: Förord, Historiska data om heliga Birgitta och Maria Elisabeth Hesselblad

1. *Sid. 7.* Finns det i vår tid särskilda behov av att få vittnesbörd om mänsklig godhet och värdighet?
2. Vilken funktion fyller kloster? Har du någon erfarenhet av besök i kloster?
3. *Sid. 8.* Elisabeth Hesselblad har betraktats som en pionjär för ”vänskapens ekumenik”. Vad bör vara utmärkande för ”vänskapens ekumenik?” Hur kan vi bedriva ”vänskapens ekumenik?”
4. *Sid. 9.* Den ”heliga gästfrihet” Maria Elisabeth visade förföljda judar under den nazistiska ockupationen i Rom kunde ha kostat henne livet. Vad är äkta gästfrihet i vår tid? Känner du till moderna exempel på god gästfrihet?
5. *Sid 14.* År 1430 invigdes den heliga Birgittas klosterkyrka i Vadstena. Den är i våra dagar ett populärt vallfärds-mål. Den heliga Birgitta vallfärdade mycket på 1300-talet. I vår tid har vallfärdsrörelsen fått en pånyttfödelse. Varför? Vilken attraktion finns i vallfärder?
6. *Sid 14.* Den heliga Birgitta förklaras år 1999 av påven Johannes Paulus II som ett av Europas tre kvinnliga skyddshelgon. Den heliga Birgitta föddes år 1303, avled 1373 och helgonförklarades 1391. Varför kan någon som levde för så länge sedan få ny aktualitet i vår tid?
7. År 2016 helgonförklarades Maria Elisabeth Hesselblad. Finns det likheter/skillnader mellan en helgonförklaring på 1300-talet och på 2000-talet?

Studietillfälle 2 • sid 17–26

Kapitel: Introduktion

1. *Sid 18.* Under den heliga Birgittas tid (1300-talet) pågick det så kallade hundraårskriget mellan England och Frankrike. Även om hennes försök att medla inte omedelbart ledde till fred har den heliga Birgittas fredssträvanden erkänts och respekterats. Om någon i ett gott syfte strävar efter något och inte tycks lyckas, är det då meningslöst?
2. *Sid 18.* Den heliga Birgitta blir ett exempel på en dåtida kosmopolit, som kunde ta intryck av olika kulturer, vistas och umgås i olika kulturella sammanhang och ta intryck av dem och ändå betrakta sig själv som svenska. Något liknande kan sägas om Maria Elisabeth Hesselblad. Är det möjligt att vistas i och ta intryck av olika kulturer och ändå bevara en nationell identitet? Är det önskvärt?
3. *Sid 19.* Den heliga Birgitta lämnade jordelivet 1373 och Maria Elisabeth 1957. De vistades i samma hus, till och med i samma rum, helt konkret, här på jorden. De är nu i Faderns hus, hos Gud. Där finns ett rum berett åt både den heliga Birgitta och Maria Elisabeth. Kan rummet i Rom, där den heliga Birgitta avled och där Maria Elisabeth tillbringade mycket tid i bön, peka vidare mot ett ”rum” i himlen?
4. *Sid 20.* Många människor har erfarit gensvar från den heliga Birgitta och Maria Elisabeth efter att ha bett om deras förböner. Är det skillnad mellan bön direkt till Gud och bön om helgons förbön? När passar det att be direkt till Gud? När är det lämpligt att be ett helgon om förbön? Hur kan vi dela erfarenheter av bönhörelse?
5. *Sid 20.* Kan helgon hjälpa oss att hitta rätt under vår jordevandring? Är den heliga Birgittas bön: ”Herre, visa mig vägen och gör mig villig att vandra den” aktuell också för oss?
6. *Sid 20.* Vad är ”svaghetens styrka”?
7. *Sid 25.* Kan det förekomma att människor ”ser” något som inte kan förklaras med vanligt mänskligt seende?

Studietillfälle 3 • sid 27–49

Kapitel: Maria Elisabeth i Sverige

1. *Sid 27.* När Maria Elisabeth föddes, 1870, fanns det inte någon enhetlig klocktid, varken i Sverige eller i världen. Året hon avled, 1957, inleddes ”rymdåldern”. Är det skillnad/likhet mellan tid och klocktid? Vad är tid? Vad är exempelvis ”rymdålder”? Vad är en epok? Vad är evighet? Kan det finnas gemenskap mellan 1300-talsmänniskan Birgitta och 18-1900-talsmänniskan Maria Elisabeth?
2. *Sid 29.* Maria Elisabeths livshistoria vittnar om ”rörelser i tiden”, flytt från landet till staden, förändringar inom arbetslivet, teknikutbyggnad, globalisering, kulturmöten, ökade kommunikationer och ökad rörlighet m.m.... Finns dessa ”rörelser” också i vår tid? Hur hanterade Maria Elisabeth dessa ”rörelser”. Hur kan vi hantera olika ”rörelser i tiden”?
3. *Sid 30.* När Maria Elisabeth var 1 år gammal, 1871, flyttade familjen på grund av ekonomiska omständigheter till Falun. De ekonomiska motiven var också betydande när familjen flyttade 1882 till Skövde. De ekonomiska motiven var även viktiga när Maria Elisabeth emigrerade till USA år 1888. Hur viktiga är ekonomiska motiv när det handlar om att flytta – då och nu? När kan ekonomiska motiv betraktas som godtagbara orsaker att flytta? När är de ekonomiska motiven inte tillräckliga för att motivera en flyttning?
4. *Sid 39.* Maria Elisabeth fick tidigt lära sig att arbeta. Är det lämpligt att låta barn/mindreåriga arbeta? Var, när, hur och av vem/vilka förs en person på ett lämpligt sätt in i arbetslivet? Maria Elisabeths ”inskolning” i arbetslivet är delvis präglad av den tidens kultur. Hur är arbetskulturen idag jämfört med då?
5. *Sid 42.* I 1800-talets Sverige var kläder dyra och krävde stor arbetsinsats. Det var vanligt att man lappade och lagade för att kläder skulle kunna användas av flera barn. Det tog ofta lång tid att förbereda en måltid och man åt ofta tillsammans inom familjen. Finns det fördelar/nackdelar jämfört med den slit och släng mentalitet och snabbmatskultur som förekommer idag?

6. I slutet av 1800-talet var medellivslängden betydligt lägre jämfört med vår tid. Sjuvården var mindre utvecklad då och sjukdomar kunde ofta inte behandlas på samma sätt som i vår tid. Hur kan en mentalitet påverkas om den statistiska risken att bli sjuk och avlida är större eller mindre? Kan religiositeten påverkas?
7. En betydande del av Sveriges befolkning utvandrade under 1880-talet. Hur påverkas ett land av utvandring och invandring? Hur påverkas en person av utvandring, invandring? Hur påverkas familj, släkt och vänner när någon utvandrar?

Studietillfälle 4 • sid 51–78

Kapitel: Maria Elisabeth utvandrar

1. Hur kan det kännas för en nybliven 18-åring att år 1888 lämna sin familj för att utvandra till USA? Vilka möjligheter fanns då, finns nu, att ha kontakt med anhöriga och vänner på andra sidan Atlanten? Vilka möjligheter fanns då/finns nu att lära språk? Vad kan tron på Gud betyda för en person som ensam utvandrar till en okänd miljö
2. *Sid 59.* När Maria Elisabeth andra sommaren i New York drabbades av blödande magsår fördes hon till sjukhus. I sommarhettan kände hon sig ensam och längtade hem. Det har berättats att hon mitt i sina smärtor bad: ”Herre, gör mig frisk, och om du inte vill göra mig helt och hållet frisk av skäl som jag inte känner, så låt mig åtminstone bli tillräckligt frisk för att kunna ta hand om sjuka och svaga som behöver hjälp.” Kan vi be för oss själva om läke-dom? Kan vi be för andra om helande? Kan Gud svara på bönen om helande, även om läkedom från en sjukdom inte tycks vara fullständig? Maria Elisabeth bad om att få bli frisk för att kunna hjälpa andra. Var det en god grund för bön om att bli helad?
3. *Sid 60.* Under en semesterperiod reser Maria Elisabeth tillsammans med en norsk väninna på en resa med båt. Vänninnans bror är sjökaptен och har, utan att Maria Elisabeth vet om det, problem med alkohol. Utan att Maria Elisabeth tycks förstå det har hennes närvaro på båten en positiv inverkan på kaptenen och bidrar till att han kommer över sitt alkoholberoende. Kan en persons närvaro, böner, ha en positiv, läkande inverkan på andras negativa beroende utan att personen själv vet om det?
4. *Sid 64.* I USA utbildade sig Maria Elisabeth till sjuksköterska. Hennes egna erfarenheter och upplevelser av sjukdom stärkte hennes medlidande med andra som var sjuka och genomgick svårigheter. I sitt eget lidande erfor hon att Kristus, som själv lidit och haft smär-tor, var med henne i hennes smärtor och lidande. Hans medkänsla med henne gav henne kraft att ha medkänsla med de sjuka och

svaga. Kan en människas tro på Kristus vara ett stöd i samband med eget och/eller andras lidande?

5. *På sidan 69 och 70* berättas om en erfarenhet Maria Elisabeth gjorde i samband med en Corpus-Christi procession i Bryssel. Vad hände – i det yttre och i det inre?
6. *Sid 74.* Den 15 augusti 1902 upptogs Maria Elisabeth i den katolska kyrkans fulla gemenskap. Hon har berättat om sin upplevelse av detta ögonblick. Se sidan 74! Där skriver hon: ”Det är omöjligt att beskriva vad jag upplevde”. Ändå ger hon en beskrivelse av upplevelsen. Hon skriver bland annat: ”Det enda jag såg och kände var Gud”. Är det möjligt att beskriva en upplevelse av Gud?
7. *Sidan 78.* Julen 1902 tillbringade Maria Elisabeth hos familjen i Sverige. På julaftonen samlades man för att höra julevangeliet som modern läste ur bibeln. Maria Elisabeth hade som barn fått en vana att läsa ett avsnitt ur bibeln varje dag, en vana hon behöll hela livet. Hur kan Maria Elisabeth inspirera kristna i vår tid att ta vara på bibeln?

Studietillfälle 5 • sid. 79–114

Kapitel: Birgittas dotter

1. *Sid 83.* År 1903, när Maria Elisabeth för första gången kom till ”Birgittas hus” i Rom beboddes det av karmelitnunnor. Karmelitsystrarna hade inte något verksamhetsfält utanför klostret, deras uppgift var framför allt bön och förbön för andra. Kan bön vara ett ”arbete”? Vad betyder förbön för andra? Kan bön ”gå genom väggar”?
2. *Sid 84.* Oktober 1903 fick Maria Elisabeth, som då befann sig i USA, ett brev från karmelitsystrarna i Rom där hon välkomnades till ”Birgittas hus”. Efter att ha läst brevet kontaktade hon pater Hagen, den präst som tagit upp henne i den katolska kyrkan, och bad honom om råd. P. Hagen var under många år Maria Elisabeths själasörjare och andlige rådgivare. Vilken roll kan en andlig rådgivare ha? Vilka egenskaper bör en andlig rådgivare ha? Vilka frågeställningar är lämpliga att samtala med en andlig rådgivare om?
3. *Sid 84.* Hösten 1903 hade Maria Elisabeth varit mycket engagerad i socialt hjälparbete i New York. När hennes gamla magsår på nytt gjorde sig påmint ordnade en väninna till henne så att hon fick komma till ett privat sjukhus av hög klass. Hon, som ville vara solidarisk med de fattiga, frågade sig om hon kunde tillåta sig att bli vårdad på detta sjukhus. Efter att hon själv bett om det flyttades hon till ett sjukhus som var mindre påkostat och lyxigt. Var det rätt av henne? Vad innebär solidaritet? Ge gärna exempel på solidaritetshandlingar!
4. *Sid 88, 89.* I mars 1904 reser Maria Elisabeth tillsammans med sin yngre bror Sten Ture, som då varit ca 10 år i USA, över Atlanten. Sten Ture säger då till sin syster: ”Vet du, Maria, jag kunde aldrig göra någonging som jag vet att du skulle tycka illa om. Då jag hör något dåligt eller då Kaptener eller bekanta försöker dra med mig i dryckeslag eller dyligt ser jag dig framför mig och hör en röst som säger: ”Vad skulle Maria tycka om det här?” och då är frestelsen

borta.” De båda syskonen hade i USA bott åtskilda från varandra. Kan en person utöva inflytande på en annan också när de inte har möjlighet att träffas?

5. *Sid 92.* Läkare hade några månader efter Maria Elisabeths ankomst till Birgittas hus i Rom i mars 1904 sagt till henne och klostrets priorinna, moder Hedwig, att hon troligen inte hade lång tid kvar att leva. Hon var så sjuk att hon ansågs vara i ett tillstånd då det var dags för vad som då kallades ”sista smörjelsen”. Numera är benämningen ”de sjukas sakrament”. I våra dagar är det inte nödvändigt att vara dödssjuk för att få de sjukas sakrament. Vad känner du/ni till om de sjukas sakrament? Hur kan information om möjligheten att ta emot de sjukas sakrament på ett lämpligt sätt förmedlas?
6. *Sid 97.* År 1906 ikläddes Maria Elisabeth i en Birgittinsk dräkt, trots att hon befann sig i ett karmelkloster i Rom. Hur var det möjligt? Varför var det så viktigt för henne att bli iklädd en birgittinsk dräkt?
7. *Sid 110-114.* 1908-1911 gjorde Maria Elisabeth resor till England, Spanien, Holland och Tyskland och besökte och vistades i Birgittakloster som tillhörde den ursprungliga klosterorden som den heliga Birgitta stiftade. När hon kom tillbaka hade en präst, pater Brandi, kollega till p. Hagen, ordnat så att Maria Elisabeth kunde hyra en sexrumsvåning på ena sidan av det hus den heliga Birgitta bott i på 1300-talet. De Birgittakloster hon besökt hade ingen möjlighet att sända några systrar till Rom. Tack vare en präst, fader Benedikt, fick Maria Elisabeth unga flickor från England som var beredda att leva ett Birgittinskt klosterliv. Det är exempel på hur kvinnor och män kan samverka inom kyrkan. Finns det fler exempel du känner till när det gäller samverkan/samarbete mellan kvinnor och män i kyrkan?

Studietillfälle 6 • sid 115–151

Kapitel: Maria Elisabeth blir moder Elisabeth. Maria Elisabeth, klosterstifterskan.

1. *Sid. 115.* I Januari 1915 blev det en allvarlig jordbävning i Italien. Moder Elisabeth Hesselblad och hennes Birgittasystrar tog hand om barn som drabbats i samband med jordbävningen, trots begränsade materiella resurser. I slutet av första världskriget tog Birgittasystrar hand om flyktingbarn. Kan detta inspirera oss i den situation som råder idag när antal människor som är på flykt ökat dramatiskt?
2. *Sid. 123.* Den 8 september 1915 avlade fyra noviser sina första klosterlöften. De första klosterlöften är tidsbegränsade. Först efter flera år kan det bli möjligt att avge ”eviga löften”, för livet, i ett kloster. Varför krävs det så lång förberedelse innan en syster kan avlägga eviga klosterlöften? Är det klokt att vänta med ”eviga löften”?
3. *Sid. 125.* 1920 skriver syster Riccarda i sin dagbok: ”Efter ett år i det nya klostret vid Via delle Isole blev det nödvändigt att bygga större kapell....Alla systrarna hjälpte till efter kraft och förmåga: leksystrarna blandade cement åt muraren, flera av korsystrarna hjälpte till att lägga murbruk på väggarna och målade sedan kapellet invändigt. Vår kära moder snickrade och snidade själv altaret och trappstegen, hon var både arkitekt och byggmästare...” Varför hjälpte systrarna till praktiskt vid byggnationen? Hur kan vi hjälpa till praktiskt i kyrkan?
4. Maria Elisabeth – klosterstifterskan. *Sid 123* I Juli 1923 besökte moder Maria Elisabeth Hesselblad Vadstena, den heliga Birgittas stad. Den 24 juli firades tidigt på morgonen i hemlighet en katolska mässa, den första sedan 1500-talet, i den heliga Birgittas klosterkyrka, ”Blåkyrkan”. I vår tid har det firats katolska mässor i ”Blåkyrkan” i Vadstena och påven Johannes Paulus II besökte kyrkan år 1989. Varför måste den katolska mässan firas i hemlighet i

Blåkyrkan år 1923? Hur var inställningen i Sverige till den katolska kyrkan år 1923? Hur är inställningen till den katolska kyrkan idag?

5. 1923 etablerades ett Birgittakloster i Djursholm. Klosteret finns fortfarande kvar och är idag inrymt i moderna lokaler. På sidan 170,171 finns en bild på Birgittasystrar som är tagen i Djursholm. I våra dagar bedrivs bland annat verksamhet med veckoslutsreträtter vid klosteret i Djursholm. Vilka möjligheter kan finnas med att dra sig tillbaka några dagar i en reträtt? Vad betyder Birgittasystrarnas närvaro och deras böner för den andliga atmosfären? Hur kan vi skapa en andlig atmosfär i vår omgivning?
6. 1931 blev "Birgittas hus" vid Piazza Farnese i Rom officiellt Birgittasystrarnas. I huset finns i våra dagar en grupp Birgittasystrar, en vacker kyrka, ett kapell som används bland annat av Svenska kyrkan och ett gästhem dit särskilt personer från Skandinavien är välkomna. Vad betyder det att det finns ett katolskt svenskt centrum i Rom som välkomnar människor från olika trosriktningar? Hur kan vi på rätt sätt ta till vara möjligheter som ges via Birgittasystrarnas verksamhet?
7. På sidorna 148 f.f. berättas om hur moder Elisabeth Hesselblad bidrar till att Birgittinorden etableras i Indien. Flera av de systrar som idag verkar i svenska birgittinkloster kommer från Indien. Hur kan människor från olika kulturer och nationaliteter berika varandra – i kloster – i kyrkan – i samhället? Hur kan vi ta till vara de möjligheter som ges vid kulturella utbyten och i möten mellan olika traditioner?

Studietillfälle 7 • sid 152–175

Kapitel: Andra världskriget. Kristen enhet – unitas. Förtjänstkorset. Maria Elisabeth Hesselblads sista år på jorden. Heliga Birgittas orden efter moder Elisabeths död. Ord från påven till Birgittasystrarna.

1. Moder Elisabeth fick 2004 postumt utmärkelsen ”Righteous among the Nations” för sitt sätt att bemöta judar, särskilt under andra världskriget, och för att hon med fara för eget liv skyddat dem. Vad är äkta mod? Innebär det att inte vara rädd? Vad kan i vår tid vara exempel på modiga handlingar?
2. Maria Elisabeth Hesselblad reflekterade redan som barn och ung kring kristen enhet. Hon har berättat (sid 155): ”Jag hade skolkamrater som gick till olika kyrkor och jag började fundera över vilken som var den sanna hjorden?” Maria Elisabeth har beskrivits som en kvinna som verkar för kristen enhet och Birgittasystrar har idag ett betydande engagemang för ekumenik. Vad är sund ekumenik? Vilka möjligheter finns inom ekumeniken? Finns det fallgropar och faror? Hur bedriver vi ekumenik på ett lämpligt sätt idag?
3. Sid 159. 1948 fick moder Elisabeth Hesselblad förtjänstkorset, första klassen, av Malteserorden för sina humanitära insatser. Hon var inte minst under och efter andra världskriget medveten om behov som människor hade av materiell, social och andlig natur. Hon fann sätt att hjälpa andra inom dessa områden. Hur kan vi bli medvetna om behov som finns av materiell, social och andlig natur i vår tid? Vilka möjligheter har vi att hjälpa? Hur kan vi konkretisera hjälpinsatser?
4. Sid 166. I samband med att moder Elisabeth år 1955 av dåvarande svenske kungen blev utnämnd till kommendör av Nordstjärneorden höll Sveriges minister i Rom ett tal till henne. Han sa bland annat: ”Detta hus i Rom, i vilket den heliga Birgitta levde och verkade och 1373 slutade sina dagar är det märkligaste svenska minnesmärket, inte bara i Rom eller Italien utan i hela världen....

Ni har räddat detta hus, och vi tackar er för detta.” Finns det sätt att konkretisera tacksamhet för det som den heliga Maria Elisabeth Hesselblad gjort? Är tacksamhet bara en känsla eller är det värdefullt att tacksamheten också söker sig konkreta uttryck?

5. Under den sista tiden här på jorden vårdades moder Elisabeth Hesselblad av Birgittasystrar. Redan när hon kom till Birgittas hus år 1904 och då var sjuk blev hon väl omhändertagen av omtänksamma nunnor, på den tiden karmelitsystrar. Hur kan vi bidra till att äldre och sjuka respektras och får god omsorg? Elisabeth Hesselblad blev en sjuksköterska som med stor empati och både praktisk och teoretisk kompetens vårdade sjuka. När hon själv behövde vård kunde hon ta emot den. Finns det samband mellan förmåga att ge och ta emot omsorg på rätt sätt?
6. *Sid 169.* Heliga Birgittas orden efter moder Elisabeths död. Antalet Birgittakloster och Birgittasystrar har de senaste decennierna ökat markant. Vad är ett kall? Vem är det som kallar? Hur upptäcks ett kall? Hur kan miljöer för klosterkall skapas? Hur kan särskilt unga människor få hjälp att upptäcka och följa kall av olika slag?
7. *Sid 174.* År 2004 sa dåvarande påven Johannes Paulus II till Birgittasystrar som var samlade till ett generalkapitel i Rom: ”Ni är främst kallade att vara ”andliga specialister”, det vill säga brinnande av Guds kärlek, kontemplativa och ägnade åt ständig bön... Genom gästfriheten ni erbjuder i era hus, kan ni vittna om Guds barmhärtighet gentemot varje människa.” Hur kan vi vittna om Guds barmhärtighet mot varje människa? Hur kan vi inspireras av Maria Elisabeth Hesselblad att vara barmhärtiga?

